

**Izveštaj o provedenom istraživanju o uključenosti građana
u procese donošenja okolišnih odluka u 10 mjesnih
zajednica Općine Novo Sarajevo**

Uvod

U okviru projekta finansiranog od strane Općine Novo Sarajevo „Jačanje participativnosti građana u procesima donošenja okolišnih odluka“, kojeg je implementiralo Udruženje „Aarhus centar u BiH“, provedeno je istraživanje u kojem su učestvovali predstavnici 10 mjesnih zajednica sa područja Općine Novo Sarajevo.

Cilj istraživanja bio je dobivanje informacija o uključenosti građana i potreba mjesnih zajednica za uključivanje njihovih građana u procese donošenja odluka u oblasti okoliša.

Prikupljanje informacija izvršeno je metodom anketiranja putem sastanaka sa predstavnicima 10 mjesnih zajednica Općine Novo Sarajevo, u periodu od 01.- 05. septembra 2014. godine.

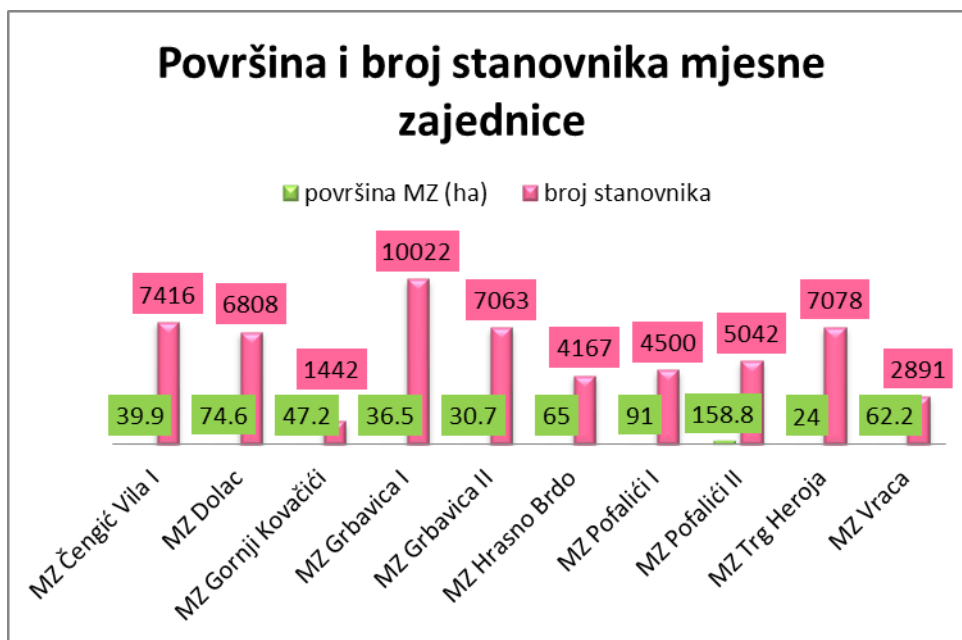
Anketiranje je izvršeno od strane zaposlenika Udruženja „Aarhus centar u BiH“.

Dizajn upitnika, unos podataka i stručna obrada ankete: Sabina Jukan, izvršna direktorica Udruženja „Aarhus centar u BiH“.

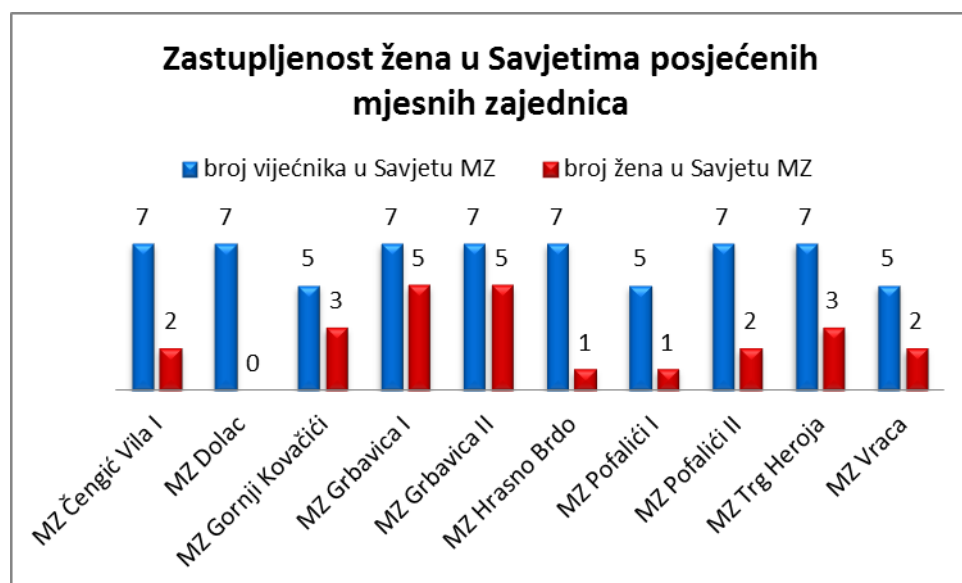
Anketari: Merima Polimac, Nina Kreševljaković, Vanja Babić saradnici/volonteri Udruženja „Aarhus centar u BiH“

Opći podaci o istraživanju

U projekat „Jačanje participativnosti građana u procesima donošenja okolišnih odluka“ uključene su bile slijedeće mjesne zajednice (MZ) Općine Novo Sarajevo: MZ Čengić Vila I, MZ Dolac, MZ Gornji Kovačići, MZ Grbavica I, MZ Grbavica II, MZ Hrasno Brdo, MZ Pofalići I, MZ Pofalići II, MZ Trg Heroja i MZ Vraca.

Slika 1. Površina i broj stanovnika posjećenih mjesnih zajednica

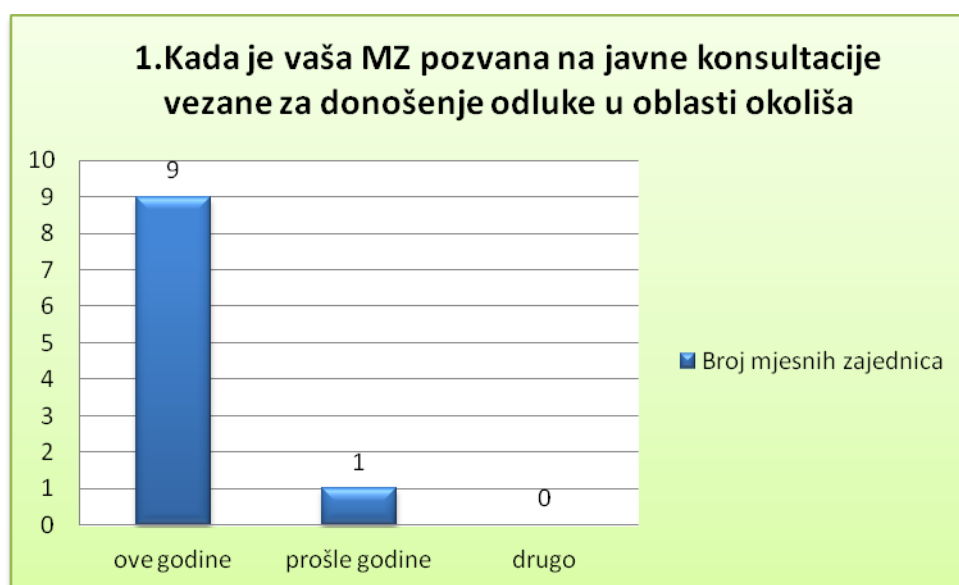

Slika 2. Broj vijećnika u Savjetu MZ i zastupljenost žena

Rezultati istraživanja

1. Kada je posljednji put vaša Mjesna zajednica informirana/pozvana na javne konsultacije vezane za donošenje odluka u oblasti okoliša?

Istraživanje je pokazalo da 9 od ukupnog broja posjećenih mjesnih zajednica je pozvano ove godine na javne konsultacije vezane za donošenje odluka u oblasti okoliša. (Slika 3)

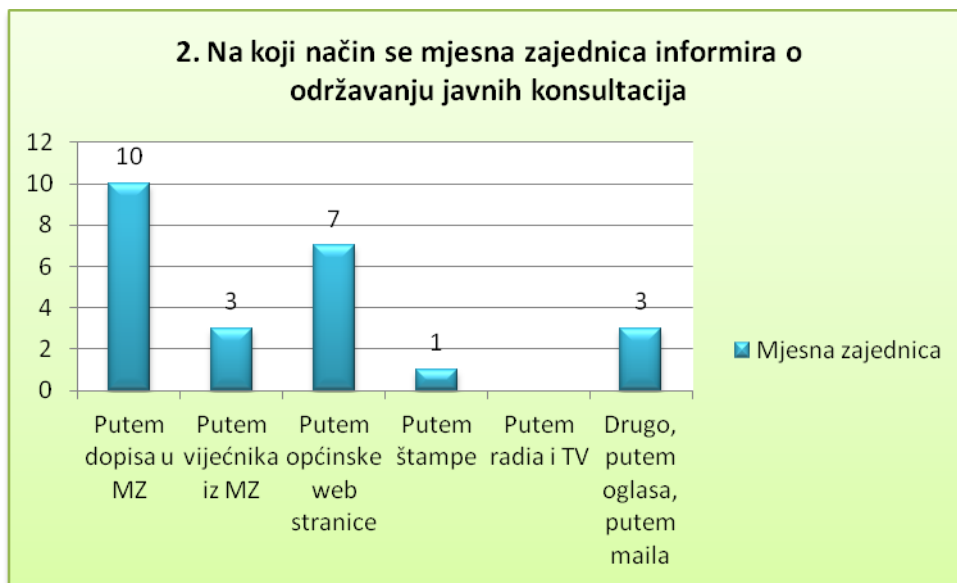

Slika 3. Učestalost poziva na javne konsultacije vezane za okoliš

2. Na koji način se mjesna zajednica informira o održavanju javnih konsultacija (uvida, rasprava)?

Istraživanje je pokazalo sa su najzastupljeniji načini informiranja o javnim konsultacijama dopis u mjesnu zajednicu i općinska web stranica.

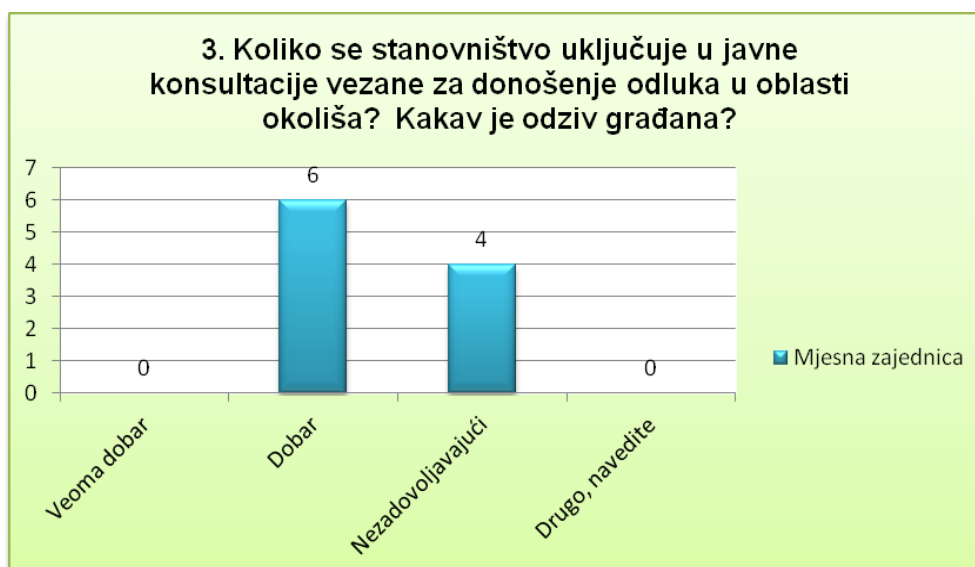
Neke od posjećenih mjesnih zajednica dobijaju informacije i putem vijećnika dok druge putem emaila. (Slika 4)

Slika 4. Načini informiranja mjesnih zajednica o javnim konsultacijama

3. Koliko se stanovništvo uključuje u javne konsultacije vezane za donošenje odluka u oblasti okoliša? Kakav je odziv građana?

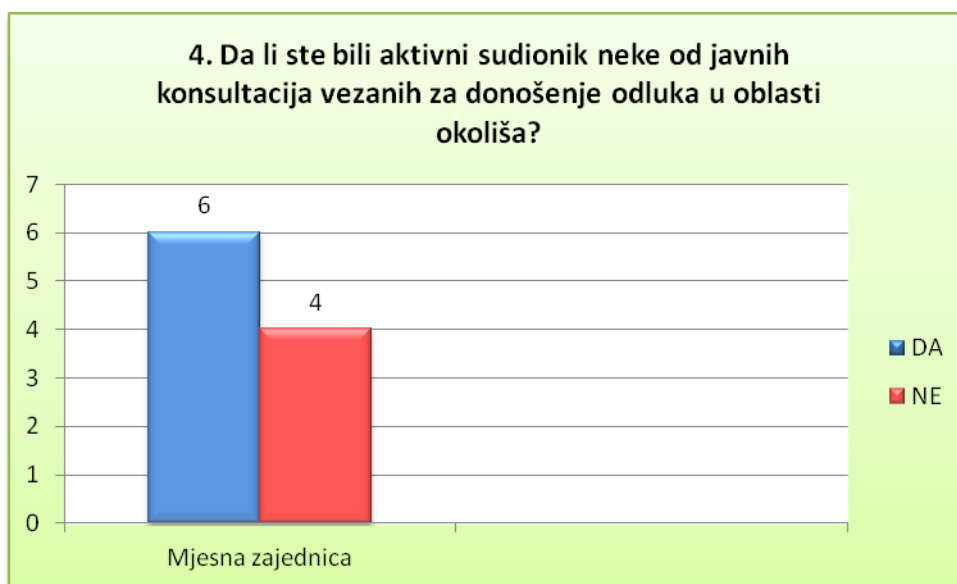
Analiza uključivanja građana u javne konsultacije vezane za donošenje odluka u oblasti okoliša pokazala je da od ukupnog broja posjećenih mjesnih zajednica u njih četiri je odziv građana nezadovoljavajući dok u šest mjesnih zajednica odziv građana je dobar. (Slika 5)

Slika 5. Uključivanje građana u javne konsultacije

4. Da li ste bili aktivni sudionik neke od javnih konsultacija vezanih za donošenje odluka u oblasti okoliša? (prostorno-planska dokumentacija, okolišne dozvole, zakoni,...)

Pitanje se odnosilo na vlastita iskustva ispitanika (sekretar ili vijećnik Savjeta MZ). 60% od ukupnog broja ispitanika imalo je iskustva u javnim konsultacijama vezanim za donošenje okolišnih odluka. (Slika 6)

Slika 6. Iskustvo ispitanika u javnim konsultacijama

5. Jeste li zadovoljni načinom na koji su vođene javne konsultacije?

Svi ispitanici koji su participirali u javnim konsultacijama su se izjasnili da su bili zadovoljni načinom vođenja istih. (Slika 7)

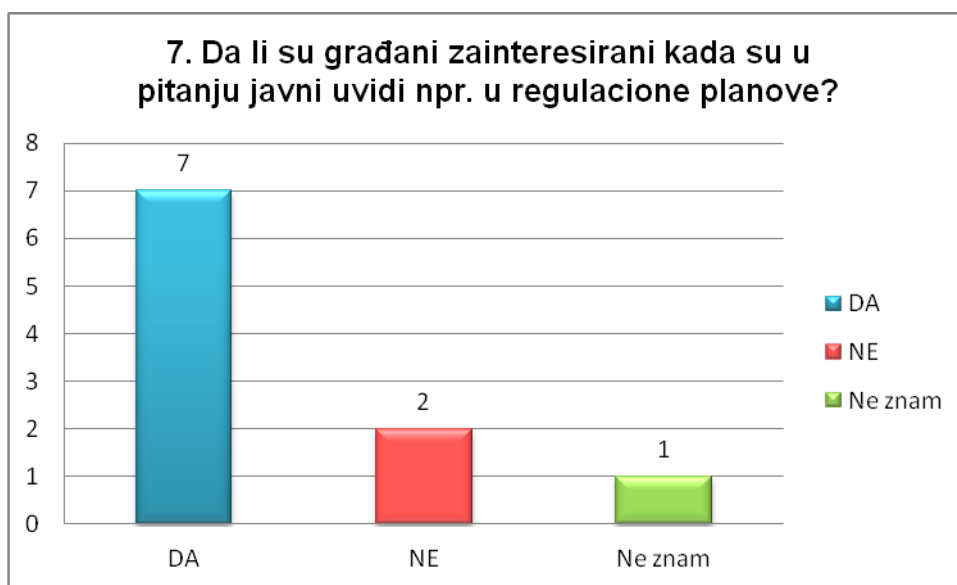
Slika 7. Zadovoljstvo ispitanika vođenjem javnih konsultacija

6. Ako niste, šta su Vam najveće zamjerke?

Obzirom da su svi odgovori na prethodno pitanje bili pozitivni, logično je da nemamo odgovore na ovo pitanje.

7. Da li su građani zainteresirani kada su u pitanju javni uvidi npr. u regulacione planove?

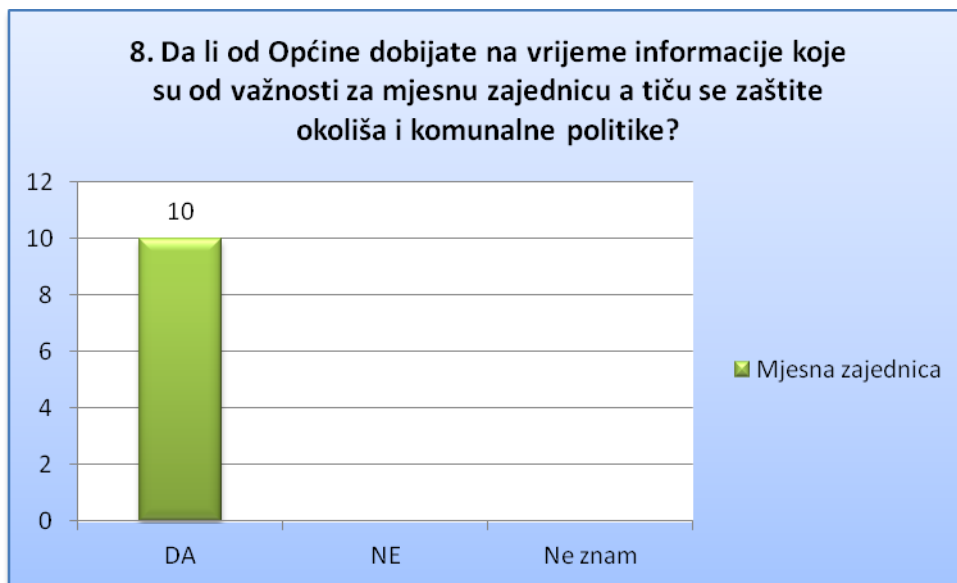
Analiza je pokazala da su građani u posjećenim mjesnim zajednicama zainteresirani u 70% slučajeva za javne uvide u regulacione planove. (Slika 8)

Slika 8. Zainteresiranost građana za javne uvide u regulacione planove

8. Da li od Općine dobijate na vrijeme informacije koje su od važnosti za mjesnu zajednicu a tiču se zaštite okoliša i komunalne politike?

Predstavnici svih posjećenih mjesnih zajednica su se izjasnili da na vrijeme dobijaju informacije, koje su važne za mjesnu zajednicu a tiču se zaštite okoliša i komunalne politike. (Slika 9)

Slika 9. Poštivanje rokova za dostavu informacija

9. Kakva je Vaša saradnja sa općinskim i kantonalnim službama, komisijama Općinskog vijeća, vijećnicima, javnim komunalnim preduzećima i kako biste je ocijenili?

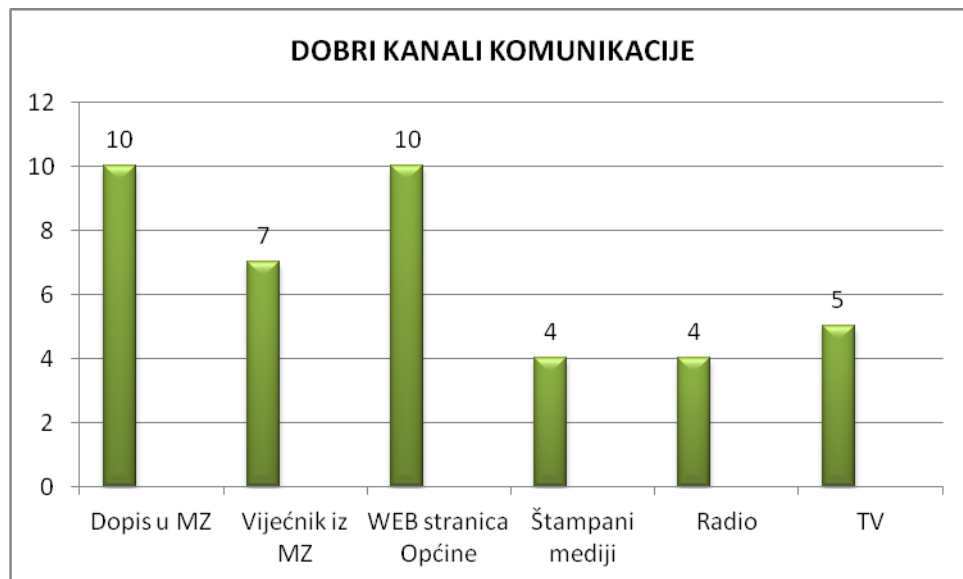
80% od ukupno posjećenog broja mjesnih zajednica ima veoma dobru i dobru saradnju sa općinskim službama, komisijama Općinskog vijeća, vijećnicima, javnim komunalnim preduzećima i dr. (Slika 10)

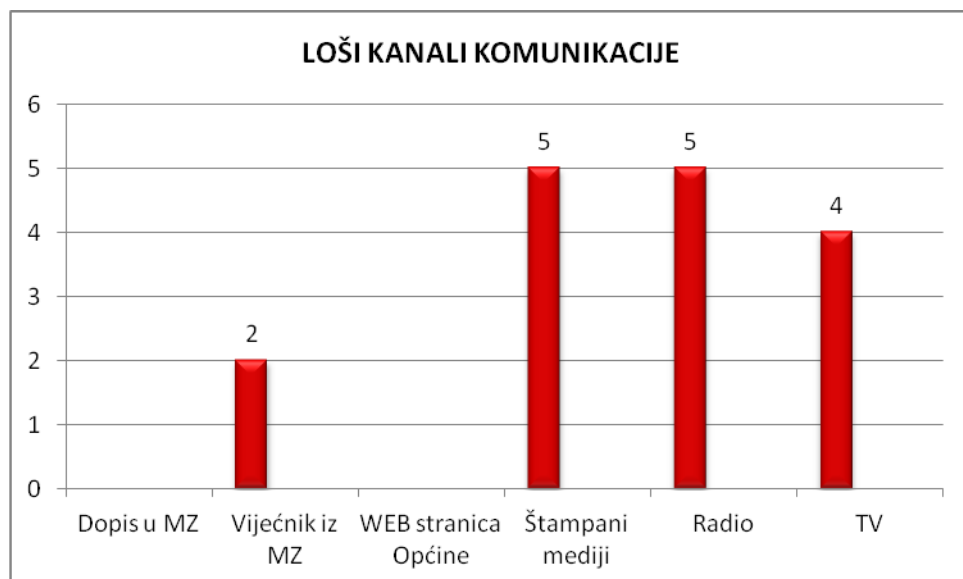
Slika 10. Saradnja mjesnih zajednica sa drugima

10. Koji kanali komunikacije su bili dobri za prenošenje obavještenja, a koji nisu bili uspješni i zašto?

Istraživanje je pokazalo da su *dopis u mjesnu zajednicu, web stranica Općine i vijećnik* **dobri** kanali komunikacije za većinu posjećenih mjesnih zajednica dok su *štampani mediji, radio i TV* **loši** kanali komunikacije u prenošenju obavještenja kada je u pitanju nivo lokalne zajednice. (Slike 11. i 12.)

Slika 11. Dobri kanali komunikacije u mjesnim zajednicama

Slika 12. Loši kanali komunikacije za mjesne zajednice

11. Da li smatrate da posjedujete dovoljno informacija o učešću javnosti u procesu donošenja odluka i pristupu informacijama?

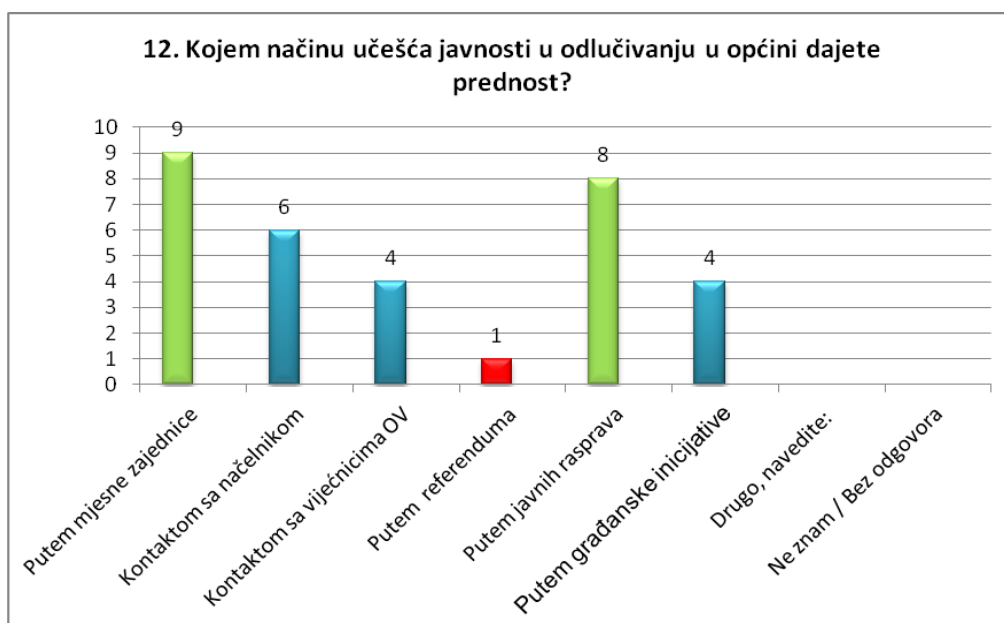
Odgovori na ovo pitanje izražavaju vlastiti stav ispitanika. 70% ispitanih se izjasnilo da posjeduje dovoljno informacija o učešću javnosti u procesima donošenja okolišnih odluka i pristupu informacijama. (Slika 13)

Slika 13. Znanje ispitanika o učešću javnosti i pristupu informacijama

12. Kojem načinu učešća javnosti u odlučivanju u Općini dajete prednost?

Većina posjećenih mjesnih zajednica preferira učešće javnosti putem mjesne zajednice i putem javnih rasprava dok se referendumu i građanskoj inicijativi ne daje posebna važnost. (Slika 14)

Slika 14. Načini učešća javnosti u odlučivanju

13. Da li smatrate da građani imaju potrebu za edukacijom o slijedećim temama? Molimo Vas da označite teme prema prioritetu od 1 (nema potrebe) do 5 (postoji velika potreba).

Kroz ovo pitanje smo željeli uvidjeti koje vrste edukacije su interesantne predstavnicima mjesnih zajednica. Dali smo im mogućnost da izaberu redoslijed potrebnih tema prema njihovom mišljenju i da ih poredaju po prioritetu dodjeljujući im preferencije od 1 (nema potrebe) do 5 (postoji velika potreba).

Kada je u pitanju edukacija o Učešću javnosti u donošenju okolišnih odluka preferenciju 5, tj. da postoji velika potreba za edukacijom na ovu temu iskazalo je 70% mjesnih zajednica.

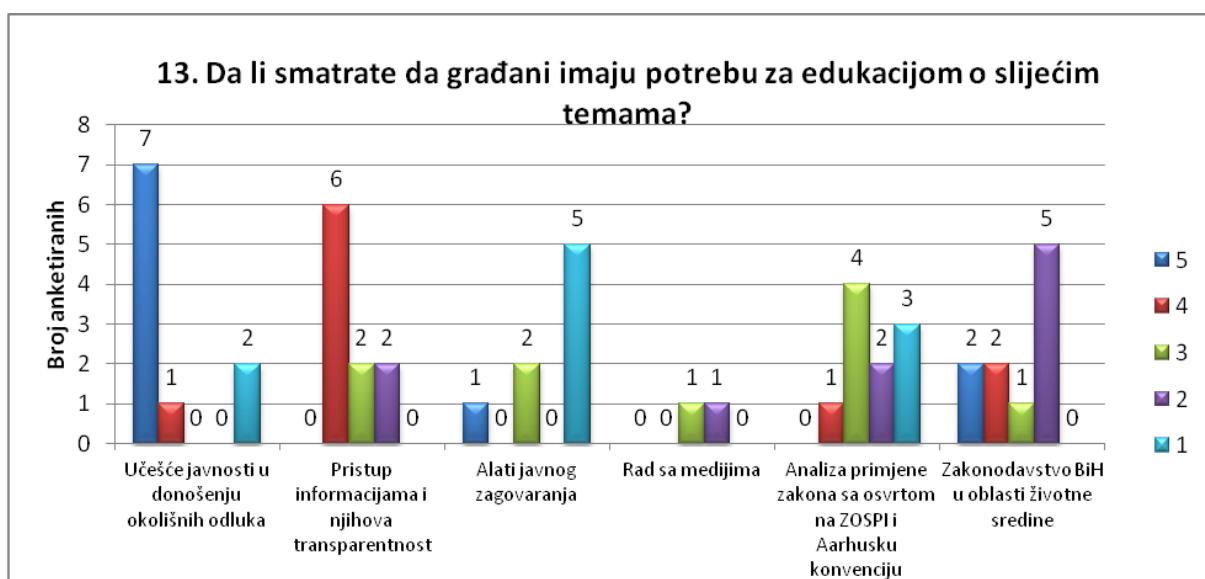
Edukacija o Pristupu informacijama i njihova transparentnost dobila je preferenciju 4, tj. da postoji potreba za ovom vrstom edukacije, a 60% ispitanih mjesnih zajednica je pokazalo interes za ovu temu.

40% ispitanih mjesnih zajednica je temi Analiza primjene zakona sa osvrtom na ZOSPI i Aarhusku konvenciju dalo preferenciju 3, što se može ocjeniti kao potreba ali poslije onih tema koje su dobile preferencije 4 i 5.

Tema Zakonodavstvo BiH u oblasti životne sredine od strane 50% ispitanih mjesnih zajednica dobila je preferenciju 2, što znači da nije nužna za edukaciju njihovih građana.

Edukaciju na temu Rad sa medijima ispitane mjesne zajednice smatraju nepotrebnom jer joj je samo 10% dala preferenciju 3 i 10% preferenciju 2.

Alati javnog zagovaranja je tema kojoj je 50% ispitanih mjesnih zajednica dalo preferenciju 1, što znači da smatraju da nema potrebe za ovakvom vrstom edukacije. (Slika 15)

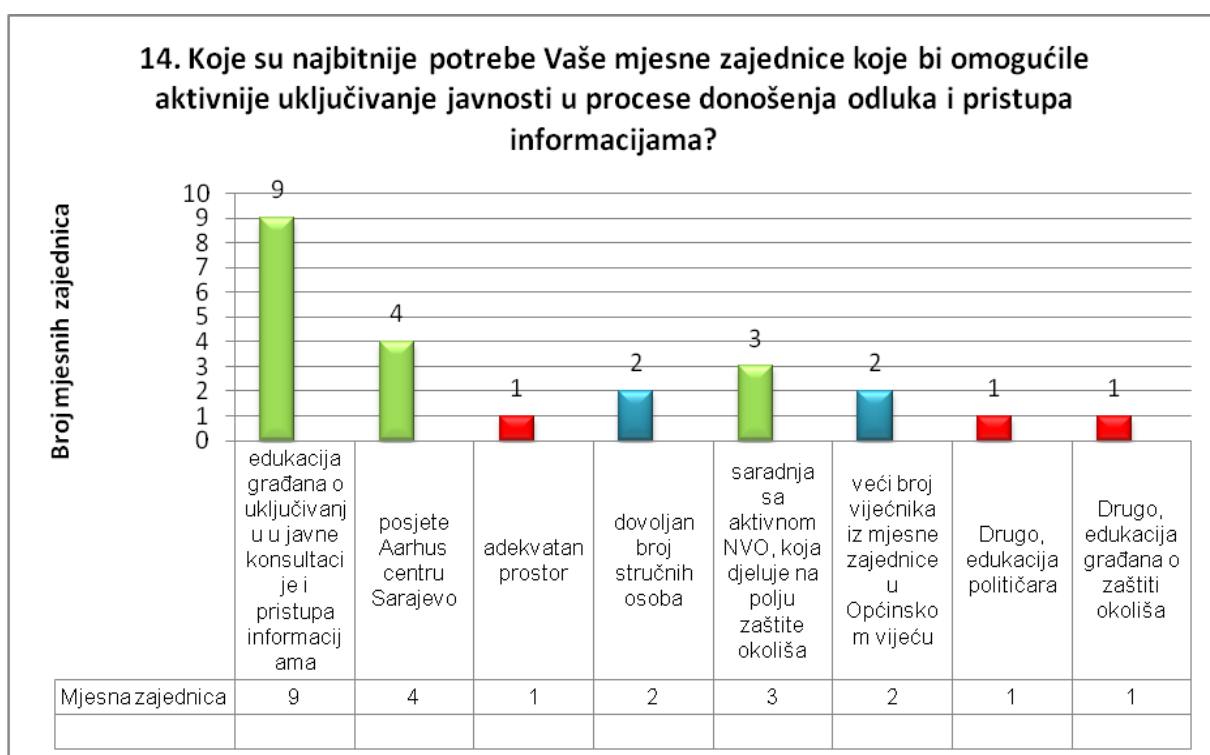

Slika 15. Preferencije mjesnih zajednica o ponuđenim edukativnim temama

14. Koje su najbitnije potrebe Vaše mjesne zajednice koje bi omogućile aktivnije uključivanje javnosti u procese donošenja odluka i pristupa informacijama?

U cilju sagledavanja potreba ispitanih mjesnih zajednica za aktivnije uključivanje javnosti u procese donošenja odluka i pristupa informacijama ponudili smo im osam mogućnosti.

Najveći broj mjesnih zajednica je iskazalo potrebu za edukacijom građana o uključivanju u javne konsultacije i pristupu informacijama (90%) te posjete Aarhus centru Sarajevo (40%), kao i saradnja sa aktivnom NVO (30%), koja djeluje na polju zaštite okoliša. (Slika 16)

Slika 16. Potrebe mjesnih zajednica za aktivnije uključivanje u javne konsultacije i informiranje

Zaključci

Bazirajući se na rezultatima ovog istraživanja može se zaključiti slijedeće:

1. Mjesne zajednice se redovno informiraju/ pozvaju na javne konsultacije vezane za donošenje odluka u oblasti okoliša.
2. Najzastupljeniji načini informiranja o javnim konsultacijama su dopis u mjesnu zajednicu i općinska web stranica.
3. Odziv građana na javne konsultacije vezane za donošenje odluka u oblasti okoliša ocjenjen je ocjenom dobar.
4. Svi ispitanici, koji su participirali u javnim konsultacijama, su se izjasnili da su bili zadovoljni načinom vođenja istih.
5. 70% građana iz ispitanih mjesnih zajednica je zainteresirano za javne uvide u regulacione planove.
6. Sve posjećene mjesne zajednice dobijaju informacije na vrijeme, a koje su važne za mjesnu zajednicu i tiču se zaštite okoliša i komunalne politike.
7. 80% od ukupno posjećenog broja mjesnih zajednica ima veoma dobru i dobru saradnju sa općinskim službama, komisijama Općinskog vijeća, vijećnicima, javnim komunalnim preduzećima i dr.
8. Istraživanje je pokazalo da su *dopis u mjesnu zajednicu, web stranica Općine i vijećnik* **dobri** kanali komunikacije za većinu posjećenih mjesnih zajednica dok su *štampani mediji, radio i TV* **loši** kanali komunikacije u prenošenju obavještenja kada je u pitanju nivo lokalne zajednice.
9. Većina posjećenih mjesnih zajednica preferira učešće javnosti putem *mjesne zajednice i putem javnih rasprava* dok se *referendumu i građanskoj inicijativi* ne daje posebna važnost.
10. *Učešću javnosti u donošenju okolišnih odluka, Pristup informacijama i njihova transparentnost i Analiza primjene zakona sa osvrtom na ZOSPI i Aarhusku konvenciju* su teme koje mjesne zajednice smatraju najvažnijim za edukaciju građana u njihovim mjesnim zajednicama.
11. Najveći broj mjesnih zajednica je iskazalo potrebu za edukacijom građana o uključivanju u javne konsultacije i pristup informacijama (90%) te posjete Aarhus centru Sarajevo (40%), kao i saradnja sa aktivnom NVO (30%), koja djeluje na polju zaštite okoliša.